

Tentamen Elektriska Kretsar och Elenergi för Z2 (RRY135). 2016-08-16, 14:00-18:00. Institutionen för Rymd och geovetenskap.

Ansvarig lärare:

Stefan Lundberg, ankn 1635, besöker tentamen ca 15:00 och 16:30

Examinator: Hans Nordman

Tillåtna hjälpmedel (indexeringar och markeringar är tillåtna i Formelsamling samt tabellverk):

Formelsamling: E. Palmberg "Elektriska kretsar och Elenergi".

Tabellverk: Physics Handbook, Mathematics Handbook.

Chalmersgodkänd räknare.

Betygsgränser (av maximalt 50 poäng):

Betyg 3: 20 poäng

Betyg 4: 30 poäng

Betyg 5: 40 poäng

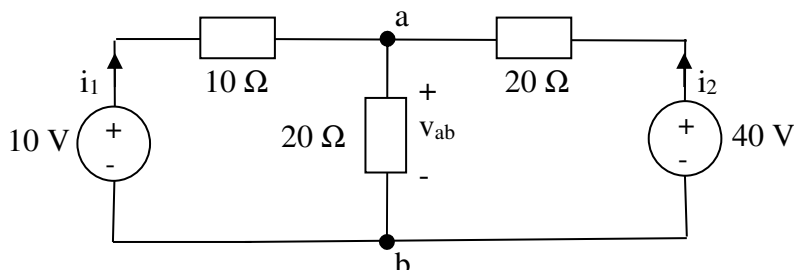
Lösningar: Anslås på hemsidan 2016-08-17.

Granskning: Tid och plats anslås senast 2016-09-06 på hemsidan.

Kom ihåg! Rita tydliga figurer med referensriktningar och beteckningar. Dimensionskontroll, Motiveringar. Om uppgifter saknas i problemtexten, gör då själv rimliga antaganden.

*****
**

- a) Beräkna spänningen v_{ab} och strömmarna i_1 och i_2 i likspänningskretsen nedan. (4p)
- b) Beräkna den elektriska effekt som varje källa avger eller mottar. (2p)
- c) Antag att resistansen på 20Ω som är ansluten direkt till tvåpolen a-b kopplas bort. Finn Thevenin-ekvivalenten till tvåpolen a-b i kretsen som nu innehåller 2 spänningskällor och 2 resistanser. (4p)

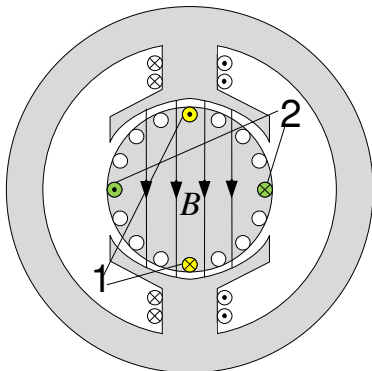
2. En separatmagnetiserad likströmsmaskin har parametrarna: $R_A=2.0 \Omega$, $L_A=20 \text{ mH}$, $R_F=115 \Omega$ och $L_F= 800 \text{ mH}$. Märkdataben för maskinen är: $V_T=260 \text{ V}$, $I_A=23 \text{ A}$, $n_m=950 \text{ rpm}$ och $V_F=220 \text{ V}$. Maskinen driver en omrörare med ett lastmoment proportionellt mot varvtalet, $T_L=B\omega_m$, och vid märkvarvtal är lastmomentet lika med 75% av märkmomentet.

a) Det sammanlänkade flödet för maskinen, $\lambda=K\phi=k_f i_f$, är proportionellt mot fältströmmen. För märkdataben beräkna proportionalitetskonstanten k_f . (2p)

b) Beräkna det högsta varvtalet som maskinen kan nå vid märkspänning på ankarkrets och fältkrets samt beräkna maskinens verkningsgrad vid detta varvtal inkluderat förlusterna i fältkretsen (3p)

c) Vilket är det högsta varvtal som maskinen kan nå utan att märkspänning och märkström överskrids? Beräkna maskinens verkningsgrad vid detta varvtal inkluderat förlusterna i fältkretsen (3p)

d) I figuren nedan visas en genomskärning av den separatmagnetiserade likströmsmaskinen med två olika ankarlindningar markerade, 1 och 2. Den magnetiska flödestätheten B kan antas vara konstant.

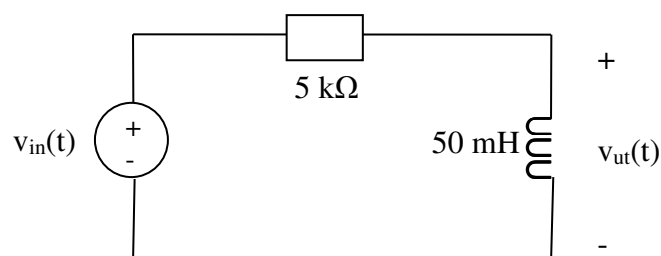
Härled uttrycket för den inducerade spänningen i lindning 2 som funktion av rotorposition. De läge som lindningen befinner sig i figuren ovan kan antas vara $\theta_m=0$ grader. Vid vilka vinklar induceras det högst spänning? Vid vilka vinklar skall lindning 2 användas för att ett moment skall skapas? Vilket håll kommer momentet att vrida rotorn? (3p)

3. En sinusformad spänningskälla $v_{in}(t)=v_0\cos(\omega t) \text{ V}$ med variabel vinkelfrekvens ω är kopplad till en krets enligt figur. Utspänningen v_{ut} ligger över en induktans med $L=50 \text{ mH}$.

a) Bestäm överföringsfunktionen $H(f)=V_{ut}/V_{in}$! (2p)

b) Vilken typ av filter är detta? Förklara! Vid vilken vinkelfrekvens ω är $v_{ut}(t)$ fäsförskjuten 45° relativt $v_{in}(t)$? (3p)

c) Skissa ett approximativt Bodediagram för beloppet av H . Markera viktiga vinkelfrekvenser och dB värden. (3p)

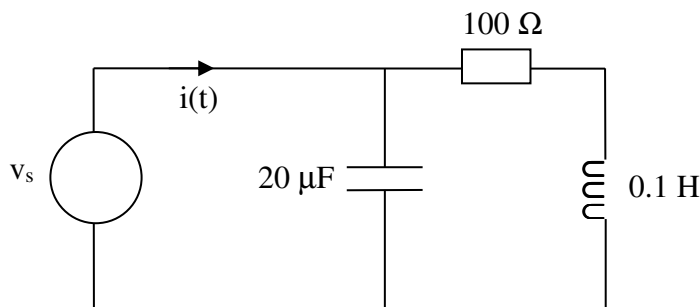

4. En sinusformad växelspänningskälla med $v_s(t)=200\cos(1000t)$ V är kopplad till en last bestående av en induktans $L=0.1$ H i serie med en resistans $R=100 \Omega$. Parallellt med lasten sitter en kapacitans $C=20 \mu\text{F}$.

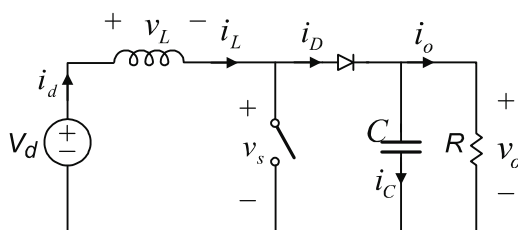
a) Beräkna inimpedansen Z_{in} som spänningskällan ser samt strömmen $i(t)$. (3p)

b) Beräkna den aktiva och reaktiva effekt som spänningskällan avger samt effektfaktorn. (3p)

c) Kapacitansen C byts ut mot en kapacitans C' som gör att effektfaktorn blir ett. Bestäm värdet på C' och strömmen $i(t)$ på ledningen. (3p)

5. Betrakta nedanstående spänningsomriktare krets.

a) Skissera $v_s(t)$, $v_L(t)$, $i_L(t)$, $i_C(t)$ och $V_D(t)$ för två switch perioder (T_s). (Glöm ej noteringar och lämpliga variabler på x och y-axlar!). (3p)

b) Härled uttrycket för duty-cylen (D) för switchen som ett förhållande mellan in-spänningen (V_d) och ut-spänningen (v_o). (2p)

c) Av reglertekniska skäl måste omvandlaren arbeta i CCM, alltså skall strömmen genom induktansen aldrig bli noll. Inspänningen kan variera mellan 8V och 16V, utspänningen hålls konstant på 48 V och switchfrekvensen är 150 kHz. Beräkna minsta värdet på induktansen för att omvandlaren alltid skall arbeta i CCM om uteffekten aldrig understiger 5W. (4p)

d) Nämn två förslag för att minska ripplet i induktansströmmen $\Delta i_L(t)$, förklara även hur. (2p)

e) Hur påverkar en icke ideal diod utspänningen? (1p)